

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในขณะที่ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ซึ่งมุ่งพัฒนาคุณภาพคนเพื่อให้สามารถพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้า มีความสงบสุข เกิดความเป็นธรรม เพื่อให้สอดคล้องและสนับสนุนการพัฒนาประเทศส่วนรวม พร้อม ๆ กับการดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ ค่านิยมอันดีและเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของคนในชนบทและในเมืองให้ได้ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานอยู่นั้น (วสันต์ ธีรานุรักษ์, 2531) มีปรากฏการณ์บางอย่างที่เป็นเครื่องสะท้อนถึงปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่ทับถมกันมานานจนดูจะขยายตัวออกให้เห็นเด่นชัดเรื่อยมา ปรากฏการณ์ดังกล่าวได้แก่ปัญหาการว่างงาน ปัญหาชุมชนแออัดในตัวเมือง ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และปัญหาโสเภณี ในบรรดาปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ปัญหาที่สิ้นสະเทือนต่อสามัญสำนึกและทำให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกก็คือ ปัญหาโสเภณี

ปัญหาโสเภณีในประเทศไทยได้เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานและเป็นปัญหาเรื้อรังที่ยากต่อการแก้ไข นับวันจะมีหญิงที่เข้ามาประกอบอาชีพนี้มากมายและเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ การขายบริการทางเพศในหลายรูปแบบทำให้ไม่สามารถจะกำหนดตัวเลขที่แน่นอนของโสเภณีลงไปได้ ในปี พ.ศ. 2528 ได้เคยมีการสำรวจพบว่าประเทศไทยมีผู้หญิง และเด็กหญิงทำการขายบริการทางเพศอยู่ประมาณ 600,000-800,000 คน ซึ่งผู้หญิงและเด็กหญิงเหล่านี้ทำการขายบริการทางเพศอยู่ทั่วประเทศและส่วนหนึ่งก็ไปขายบริการทางเพศยังต่างประเทศอีกเป็นจำนวนมากโดยมีอัตราที่ผู้หญิงและเด็กหญิงจากเขตชนบทจะมีเข้ามาขายบริการทางเพศเพิ่มขึ้นอีกเรื่อย ๆ เคยมีการคาดการณ์ไว้ว่าเมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ประเทศไทยจะมีผู้หญิงและเด็กหญิงขายบริการทางเพศอยู่ไม่ต่ำกว่า 1,000,000 คน (ประพจน์

ศรีเทศ, 2528) โดยจำนวนผู้หญิงและเด็กหญิงที่เข้ามาขายบริการทางเพศส่วนใหญ่มากกว่าครึ่งหนึ่งนั้นมาจากทางภาคเหนือและหญิงที่เข้ามาประกอบอาชีพโสเภณีนี้นับว่ามีทั้งจากที่สมัครใจและถูกล่อลวง (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันวิจัยสังคม, 2525) หากจะดูจากสถานการณ์ค้าประเวณีในประเทศไทยจะพบว่ามียุ่ยทั่วไปทุกจังหวัด ทุกอำเภอ และอาจจะทุกตำบลก็เป็นได้ การมีสถานการณ์ค้าประเวณีอย่างมากมายนี้เองที่ทำให้เรามองเห็นได้ถึงความผิดพลาดของการพัฒนาชนบทของประเทศอันก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายอย่างที่ยากต่อการแก้ไข เช่น ก่อให้เกิดปัญหาสังคม ปัญหาสุขภาพอนามัย ปัญหาศีลธรรม จริยธรรม ตลอดจนปัญหาการละเมิดสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคล รวมทั้งภาพพจน์อันดีงามของประเทศที่ทำให้สภาพหญิงไทยในสายตาของชาวต่างประเทศถูกมองไปในแง่ลบ มีการดูถูกเหยียดหยามจนถึงกับกล่าวว่าประเทศไทยเป็นศูนย์กลางแห่งการค้าหญิงอันเป็นช่องใหญ่ในแถบเอเชีย และในอนาคตอันใกล้นี้อาจเป็นประเทศที่มีสถานการณ์ค้าหญิงและมีเด็กหญิงที่ค้าประเวณีมากที่สุดในโลกก็เป็นได้ (ประพนธ์ ศรีเทศ, 2528)

จงจิต เทียมทอง (2527) กล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาโสเภณีนี้นั้นเนื่องมาจาก

1. ปัจจัยพื้นฐาน คือ ความยากจน
2. ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งก่อให้เกิดค่านิยมที่ผิดพลาด เช่น ในภาคเหนือ ผู้หญิงนิยมประกวดนางงาม ทำให้สาวเหนือชนบทผันเนื่อง เป็นต้น
3. สื่อมวลชนมีส่วนในการกระจายข้อมูลและความคิดให้ชาวชนบทโดยใช้ผู้หญิงเป็นเครื่องมือในการโฆษณา
4. กลไกของรัฐมีส่วนทำให้เกิดปัญหานี้ แม้จะไม่สร้างปัญหาโดยตรงก็เป็นการสนับสนุนโดยทางอ้อม
5. ที่โสเภณีส่วนใหญ่มาจากภาคเหนือ เพราะแรงต้านของสังคมทางเหนือมีต่ำ
6. โอกาสทางการศึกษา ผู้หญิงที่ประกอบอาชีพนี้ส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษา
7. วิธีการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าครอบครัวแต่ละครอบครัวจะให้ความสำคัญแก่ลูกผู้ชายมากกว่าลูกผู้หญิง มองผู้หญิงว่าด้อยกว่าผู้ชาย

สาเหตุแห่งการค้าประเวณีนั้นสืบเนื่องมาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก เนื่องจากการกระจายรายได้ยังมีช่องว่างระหว่างกลุ่มคนที่มีระดับฐานะดีกับฐานะยากจนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะในท้องถิ่นชนบทซึ่งมีประชาชนที่มีฐานะยากจนอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้ครอบครัวเหล่านั้นต้องหาทางออกเพื่อความอยู่รอดด้วยวิธีการต่าง ๆ อาชีพ "ค้าประเวณี" จึงเป็นทางออกหนึ่งที่หญิงสาวจากครอบครัวยากจนเลือกเป็นทางออกสำหรับการแก้ปัญหาความยากจนของครอบครัว (จิรพรธ กุลดิลก, 2525) นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาการเกิดมีค่านิยมทางเพศที่ไม่ถูกต้องของชายนักเที่ยว การฉวยประโยชน์ของคนบางกลุ่มจากภาวะความยากจนของหญิงสาวและเด็กในชนบท อิทธิพลของสังคมที่เจริญด้วยวัตถุ ความต้องการของตลาดของผู้ชายที่ต้องการเที่ยว ความมั่งคั่งและภาระของลูกสาวที่มีต่อบิดามารดา (ปรีดา พัฒนถาบุตร, 2528) ปัจจัยเหล่านี้เป็นผลทำให้ปัญหาการค้าประเวณีไม่อาจหมดสิ้นไปจากสังคมได้โดยง่าย

ปัญหาโสเภณีนี้ถ้ามองอย่างผิวเผินอาจมองไม่เห็นว่าเป็นปัญหาโสเภณีหรือการค้าประเวณี ทำความเดือดร้อนรำคาญให้แก่สังคมแต่ประการใด เนื่องจากปัญหาโสเภณีมีลักษณะเป็นอาชญากรรมไม่มีผู้เสียหาย (Victimless Crime) ซึ่งหมายความว่า ผู้กระทำความผิดกับผู้ที่รับผลแห่งความผิดคือคนคนเดียวกัน และการตัดสินใจค้าประเวณีก็เป็นสิทธิส่วนบุคคล (อัจฉราพร อุดมสิน อ่างถึงใน ขวัญวงศ์ เจริญวงศ์, 2529) แต่หากมองอย่างลึกซึ้งจะพบว่า ปัญหาโสเภณีเป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรงไม่แพ้ปัญหาอื่น ๆ อันจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศชาติทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมทั้งนี้เพราะผลกระทบจากปัญหาโสเภณีก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมามากมายเป็นต้นว่า ปัญหาทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดค่านิยมผิด ๆ คิดว่าการค้าประเวณีไม่เป็นสิ่งเสียหาย ปัญหาความสำล่อนทางเพศ ปัญหาการแพร่เชื้อแกมโรคอันเป็นปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดของการค้าประเวณี ทั้งนี้ พบว่าหญิงที่ประกอบอาชีพค้าประเวณีเป็นกลุ่มที่เป็นแกมโรคสูง (ประเสริฐ ทองเจริญ และคณะ, 2530) ดังนั้น เมื่อมีการร่วมเพศกับผู้ชายที่มาเที่ยววันละหลายคน เชื้อโรคต่าง ๆ จึงมีการแพร่กระจายออกไปทั้งในกลุ่มชายผู้เที่ยวและภรรยาที่บ้านของชายผู้เที่ยว ซึ่งแม้ว่าการใช้ถุงยางอนามัยอาจช่วยป้องกันได้ แต่ก็ให้ผลไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์ (กลุ่มผู้หญิงธรรมศาสตร์, 2527) อีกทั้งในปัจจุบันยังมีการระบาดของโรคเอดส์หรือโรคภูมิคุ้มกันบกพร่องซึ่งยังไม่มีวิธีการรักษาให้หายขาดได้โดยกลุ่มที่มีอัตราเสี่ยงต่อ

การติดโรคสูง ได้แก่ หญิงขายบริการ (มติชนสุดสัปดาห์, 2530 ปีที่ 8 ฉบับที่ 373) ปัญหา โสเภณีจึงนับเป็นปัญหาความเป็นความตายของประเทศเพราะสัมพันธ์กับโรคเอดส์ ปัจจุบัน จากข้อมูลพบว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ประสบปัญหาโรคเอดส์มาก และอาจจะนำในแถบ เอเชีย หากปล่อยให้จำนวนโสเภณีมากขึ้นไปเรื่อย ๆ อาจทำให้ถึงกับสิ้นชาติได้ เนื่องจาก โสเภณีเป็นตัวแพร่เชื้อเอดส์ที่สำคัญ (นิคม จันทรวิฑูร, 2533) นอกจากนี้แล้วปัญหาโสเภณี ยังก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ อีกมากมายตามมา ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการล่องหนหญิงสาวไปค้าประเวณีและการจูดคร่า ปัญหาสุขภาพอนามัยของหญิงโสเภณี และชายผู้ที่ยาวตลอดจนปัญหาเด็กที่เกิดจากหญิงโสเภณีหากปล่อยให้เกิดขึ้นโดยใน ขณะตั้งครรภ์หากโสเภณีเหล่านี้เกิดติดเชื้อร้ายแรงก็มีผลกระทบต่อเด็กในท้อง อาจ ติดเชื้อโรคจากแม่ เพราะเด็กที่เกิดจากพ่อแม่ที่เป็นกามโรคจะเป็นเด็กพิการ ปัญญาอ่อน เมื่อ โตขึ้นก็ไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ ต้องตกเป็นภาระการเลี้ยงดูของสังคมต่อไป หรือหากไม่ได้รับการติดเชื้อจากแม่ในขณะที่ตั้งครรภ์ เด็กที่เติบโตมาโดยขาดความรักความ อ่อนจากพ่อแม่ก็จะทำให้มีจิตใจไม่ปกติ ประพฤติตนเกเร เป็นอันธพาลและกลายเป็นอาชญากร ร้ายรุ่นซึ่ง เป็นภัยต่อสังคมและจะตกเป็นภาระของรัฐบาลที่จะต้องให้การควบคุมดูแลแก่เด็กเหล่านี้ (สมศรี สะอาดเอี่ยม, 2521)

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดทำให้มองเห็นชัดเจนว่าปัญหาโสเภณีเป็นปัญหาระดับ ชาติอันไม่อาจจะละเลยได้ ทางฝ่ายรัฐบาลเองก็ได้ตระหนักในปัญหานี้มาเป็นเวลานานและไม่ อาจยอมรับว่าการค้าประเวณีเป็นอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย รัฐบาลได้มีมาตรการในการลงโทษ ผู้กระทำการค้าประเวณี และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีมาตรการสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ตามพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ทั้งนี้เพราะรัฐบาลมิได้ถือว่าหญิงที่กระ กระทำผิดตามพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 เป็นนักโทษที่กระทำผิดร้ายแรง แต่ประการใด หากแต่เป็นผู้ที่สมควรได้รับการสงเคราะห์ฟื้นฟูสภาพจิตใจและจัดการฝึกอาชีพ ให้เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริตได้ รัฐบาลได้มอบหมายให้กรมประชาสงเคราะห์ จัดตั้งสถานสงเคราะห์ขึ้นเพื่อทำการรักษาพยาบาลและจัดการฝึกอบรมอาชีพให้แก่หญิงที่เคย ประกอบอาชีพโสเภณีเหล่านี้ (พ.ร.บ.ปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503, มาตรา 12) โดย ทางอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์มีอำนาจส่งตัวโสเภณีที่พ้นโทษแล้วให้เข้ารับการสงเคราะห์

ได้ไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันพ้นโทษ (มาตรา 11) ปัจจุบันสถานสงเคราะห์ที่รัฐได้จัดตั้งเป็นที่ฝึกอาชีพและให้การสงเคราะห์มีอยู่ 2 แห่ง คือ สถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ ตั้งอยู่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และสถานสงเคราะห์หญิงบ้านนารีสวัสดิ์ ตั้งอยู่ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยทางสถานสงเคราะห์ทั้ง 2 แห่งนี้มุ่งเน้นในด้านการให้ความรู้ทางด้านวิชาชีพ มีการเปิดสอนวิชาชีพต่าง ๆ มากพอแก่ความต้องการของสตรี อาทิเช่น การตัดเย็บเสื้อผ้าสตรีและเสื้อผ้าชาย การปรุงอาหาร การทอผ้าด้วยมือและเครื่องจักร การบ้านการเรือน การเลี้ยงเด็ก การช่างประดิษฐ์ การทอพรม การเกษตร เสริมสวยสตรี โภชนาการ เหล่านี้เป็นต้น (กรมประชาสงเคราะห์, กองสัมมาอาชีวะสงเคราะห์, เอกสารโรเนียว) โดยทางสถานสงเคราะห์มุ่งหวังว่าการให้บริการฝึกอาชีพนั้นก็เพื่อช่วยให้สามารถกลับตัวไม่หวนไปประกอบอาชีพเดิมอีก สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพที่ถูกกฎหมายเลี้ยงตนเองได้ และนอกจากทางสถานสงเคราะห์จะให้การสงเคราะห์แก่หญิงผู้พ้นโทษจากการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 แล้ว ปัจจุบันสถานสงเคราะห์ยังได้ให้การสงเคราะห์แก่หญิงผู้ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองฝากเข้ารับการสงเคราะห์ เนื่องจากมีความประพฤติไม่มียิ่งไปในทางเป็นโทษอีกด้วย (ลักขณา เทศประสิทธิ์, สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2533)

ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ทศนคติทางการเรียนนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ดังที่ ไรท์แฮนด์ (Righthand, 1967) ศึกษาพบว่า ตัวทำนายผลการเรียนว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ คือ ทศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียน ฮิลเดเรท (Hildreth, 1966) กล่าวว่า สาเหตุที่เด็กฉลาดจำนวนหนึ่งไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนเนื่องมาจากขาดความสนใจในการเรียนและมีทัศนคติไม่ดีต่อการเรียน จารุลักษณ์พินพรหมราช (2529) ยังได้กล่าวไว้ว่า ทศนคติทางการเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทศนคติทางการเรียน ซึ่งรวมถึง ทศนคติที่มีต่อตัวครู วิธีสอนของครู ตลอดจนการเห็นคุณค่าของการศึกษา ดังนั้นหากหญิงในสถานสงเคราะห์มีทัศนคติทางการเรียนซึ่งได้แก่การฝึกอาชีพไม่ดีแล้ว ทั้งต่อตัวครูผู้สอนและไม่เห็นคุณค่าของการฝึกอาชีพ เป้าหมายของทางสถานสงเคราะห์ที่จัดการฝึกอาชีพขึ้นก็จะไม่เกิดสัมฤทธิ์ผล กระบวนการเรียนการสอนย่อมดำเนินไปอย่างไม่ราบรื่น ผู้เรียนก็จะไม่เชื่อฟังครูผู้สอน และจะไม่

สามารถรับความรู้จากครูผู้สอนได้มากเกินจะนำไปสู่ความไม่ประสบผลสำเร็จทางการเรียนได้ ดังที่ นลินี วันชัย (2509) กล่าวว่า เมื่อครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ย่อมจะนำไปสู่การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โคนแกนและเลวิน (Cogan and Levin, 1957) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียน และความศรัทธาที่นักเรียนมีต่อครูจะช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

เนื่องจากทัศนคติต่อการเรียนเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นหากหญิงที่เข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์ของรัฐมีทัศนคติที่ดีต่อครูผู้สอน ต่อวิธีการสอนของครู ตลอดจนยอมรับในคุณค่าของการฝึกอาชีพแล้ว การฝึกอาชีพของหญิงเหล่านี้ย่อมจะบรรลุเป้าหมายได้ เพราะเมื่อมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกอาชีพแล้วย่อมก่อให้เกิดความตั้งใจอยากรู้ อยากเรียน เอาใจใส่ต่อการเรียน และสามารถนำวิชาความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต ในทางตรงกันข้ามหากผู้เรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อครู ไม่เห็นคุณค่าของวิชาชีพที่ตนเข้ารับการฝึกแล้วการฝึกอาชีพย่อมไม่ประสบผลสำเร็จ ดังที่ รัตนา พลัฒลา (2533) ได้กล่าวไว้ว่าทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อครูและคุณค่าของการศึกษานับเป็นองค์ประกอบทางการเรียนที่สำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมาก

นอกจากนี้จากการค้นคว้างานวิจัยอื่น ๆ ยังพบว่า ภูมิหลังของบุคคลซึ่งแตกต่างกันเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและจะเป็นตัวส่งผลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมและทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไปด้วย อาทิเช่น

จากงานวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลากรณ์ (2514) พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ได้แก่ อายุ และจำนวนพี่น้องในครอบครัว ฮาร์เลย์ (Harley, 1976) พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาจะช่วยทำนายสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของบุตรได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ แซกตัน (Sexton, 1961) ได้ศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก แฟรงเคิล (Frankel, 1962) ได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนซึ่งมีผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน ขาดเรียนบ่อย และทำผิดวินัยมาก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2517) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของการศึกษาประชาบาล พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมนั้น ส่วนใหญ่ต้องขาดเรียน หรือออกกลางคันเพื่อไปช่วยแรงงานในบ้านหรือไร่นา และหากสถานที่ตั้งของบ้านนักเรียนอยู่ไกลจากโรงเรียนเท่าไร ก็ต้องเสียเปรียบทางการศึกษามากขึ้นเท่านั้น

สุสิพร ศรีเทวินทร์ (2529) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ องค์ประกอบด้านระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว และภูมิสำเนา

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ (2526) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธภาพภายในครอบครัวของหญิงโสเภณี พบว่า หากความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นไปด้วยดีสมาชิกในครอบครัวทุกคนมีความสามัคคีรักใคร่กัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เกิดความรักความอบอุ่น และความมั่นคงในครอบครัวแล้ว โอกาสที่หญิงจะหันเหชีวิตไปนอกกลุ่มนอกรทาง ไม่ว่าจะโดยการตัดสินใจเองหรือถูกชักจูงย่อมเป็นไปได้โดยยาก

จิรพรรณ กุลดิลก (2525) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรายได้ของอาชีพหญิงในบ้านปากเกร็ดที่มีต่อเศรษฐกิจในครัวเรือนของตนในท้องถิ่นชนบท พบว่า สาเหตุที่หญิงเหล่านี้ตัดสินใจค้าประเวณี เป็นเพราะรายได้ของครอบครัวที่หามาได้ไม่พอกับรายจ่าย มีส่วนผลักดันให้หญิงสาวเข้ามาประกอบอาชีพค้าประเวณี โดยพ่อแม่บางครอบครัวส่งบุตรสาวมาค้าประเวณี และบางที่หญิงสาวก็สมัครใจหนีทางบ้านมาทำงานนี้เอง เนื่องต้องการช่วยเหลือเศรษฐกิจทางครอบครัว เป็นสำคัญ ซึ่งรายได้จากการค้าประเวณีที่ส่งกลับไปให้ทางบ้านนั้นมากกว่ารายได้เดิมของครอบครัวถึงกว่าเท่าตัว รายได้ที่นับว่าสูงมากกว่ารายได้เดิมที่ได้รับนี้เองทำให้หญิงสาวส่วนใหญ่จากชนบทเข้ามาประกอบอาชีพค้าประเวณี

จากข้อค้นพบข้างต้น แสดงให้เห็นว่าภูมิหลังในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอายุ ภูมิสำเนา ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ในครอบครัว จำนวนพี่น้องในครอบครัว ตลอดจนสาเหตุในการประกอบอาชีพค้าประเวณีและรายได้จากการค้าประเวณี เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่น่าจะมีผลทำให้หญิงในสถานสงเคราะห์มีทัศนคติต่อการฝึกอาชีพที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันออกไป และจากการติดตามผลหลังการปลดปล่อยของหญิงผู้เข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์จากสถิติของกองสัมมาอาชีพสงเคราะห์ในปี

งบประมาณ พ.ศ. 2521-พ.ศ.2531 พบว่ามีหญิงที่คาดว่าจะกลับไปค้าประเวณีอีกถึงร้อยละ 21.21 จากผู้เข้ารับการสงเคราะห์ทั้งหมดซึ่งมีจำนวน 6,954 คน (กรมประชาสงเคราะห์, กองวิชาการ, 2533) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจำนวนของหญิงที่เข้ารับการฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์ที่กลับไปค้าประเวณีอีกน่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้นนี้เองทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงทัศนคติของหญิงที่เข้ารับการสงเคราะห์ที่มีต่อการฝึกอาชีพ ทั้งนี้เพราะปัญหาโสเภณีในประเทศไทยนั้น นับเป็นปัญหาสังคมที่มีรากฐานของปัญหาอยู่ที่การศึกษา การจะลดจำนวนโสเภณีจึงขึ้นอยู่กับ การพัฒนาสตรีโดยให้การศึกษา ให้การอบรมอาชีพและให้ทัศนคติที่ดีควบคู่กันไป การให้ความรู้ทางการฝึกอาชีพและการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการฝึกอาชีพจะทำให้ปัญหาโสเภณีคลี่คลายลงตามลำดับในทัศนะของผู้วิจัย ดังนั้นหากทางสถานสงเคราะห์จัดการฝึกอาชีพไม่สอดคล้องกับความต้องการของหญิงที่เข้ารับการสงเคราะห์โดยผู้เข้ารับการฝึกอาชีพไม่ยอมรับในตัวครูผู้สอนและไม่ยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพแล้ว การฝึกอาชีพที่ทางสถานสงเคราะห์จัดขึ้นก็นับว่าเปล่าประโยชน์ เสียเวลาและงบประมาณไปอย่างน่าเสียดายยิ่ง และจากการที่ทัศนคติทางการเรียนเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขได้นี้เอง ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของหญิงในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาลซึ่งมีภูมิหลังต่างกัน เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฝึกอาชีพของหญิงในสถานสงเคราะห์เหล่านี้ได้ทราบถึงทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพในด้าน การยอมรับในตัวครูผู้สอนและการยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพ อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมทัศนคติทางการฝึกอาชีพของหญิงที่เข้ารับการสงเคราะห์ให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจน เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จของหญิงในสถานสงเคราะห์ในการนำวิชาชีพที่ได้เรียนรู้ไปประกอบอาชีพที่สุจริตต่อไปได้ โดยไม่หวนกลับไปยึดอาชีพเดิมอันจะเป็นปัญหาสังคมอีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภูมิหลังและทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของหญิงในสถานสงเคราะห์ บ้านเกร็ดตระการและบ้านนารีสวัสดิ์
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการและบ้านนารีสวัสดิ์ที่มีภูมิหลังต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของหญิงในสถานสงเคราะห์ของรัฐบาล ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน อันได้แก่ สถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการ และสถานสงเคราะห์บ้านนาวิสวัสดิ์ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นหญิงที่เข้ารับการฝึกอาชีพตามแผนกต่าง ๆ ซึ่งเข้ารับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์ในช่วงเดือนมิถุนายน 2532 ถึงเดือนพฤษภาคม 2533

2. ทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพจะครอบคลุม 2 เรื่อง คือ การยอมรับในตัวครู และการยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพ (รัตนา พลัฒลา, 2533)

3. ภูมิลำเนาจะครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

3.1 อายุ

3.2 ภูมิลำเนา

3.3 การศึกษาของบิดามารดา

3.4 อาชีพของบิดามารดา

3.5 รายได้ของบิดามารดา

3.6 ความสัมพันธ์ของครอบครัว

3.7 จำนวนพี่น้องในครอบครัว

3.8 สาเหตุที่ประกอบอาชีพค้าประเวณี

3.9 รายได้ที่เคยได้รับจากการค้าประเวณี

3.10 ความคิดเห็นของครอบครัวต่อการประกอบอาชีพค้าประเวณี

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อการฝึกอาชีพจากสถานสงเคราะห์โดยครอบคลุม 2 ประเด็นหลัก คือ การยอมรับในตัวครู และการยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพ

การยอมรับในตัวครู หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อผู้ดำเนินการฝึกอาชีพในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ความสามารถของผู้ฝึก ความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบในหน้าที่ ความยุติธรรม บุคลิกภาพ การช่วยเหลือ การยอมรับฟังความคิดเห็น และอารมณ์ของครูผู้ฝึก

การยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพ หมายถึง การยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพในเรื่องเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียน ความสนใจต่อวิชาที่เรียน ความเอาใจใส่ต่อการเรียน ตลอดจนการเห็นประโยชน์และคุณค่าของการศึกษา

ครู หมายถึง ผู้ดำเนินการสอนวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการฝึกอาชีพ ตลอดจน นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการให้การอบรมวิชาชีพแก่หญิงในสถานสงเคราะห์

การฝึกอาชีพ หมายถึง การฝึกอาชีพที่ทางสถานสงเคราะห์จัดให้แก่หญิงที่เข้ารับการสงเคราะห์ได้เลือกเรียนวิชาชีพต่าง ๆ ตามความสนใจ เพื่อให้สามารถนำไปประกอบอาชีพที่สุจริตได้หลังจากออกไปจากสถานสงเคราะห์แล้ว

หญิงในสถานสงเคราะห์ หมายถึง หญิงที่เคยประกอบอาชีพค้าประเวณีซึ่งถูกศาลพิพากษาลงโทษตามมาตรา 5, 6 และ 7 แห่งพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 และถูกส่งตัวเข้ารับการอบรมและฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์ตามระยะเวลาที่อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์กำหนด แต่ไม่เกิน 1 ปี นับตั้งแต่วันพ้นโทษ นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึงหญิงที่ถูกบิดามารดา หรือผู้ปกครองนำมาฝากให้เข้ารับการอบรมและฝึกอาชีพ เนื่องจากมีความประพฤติไม่เอียงไปในทางเป็นโสเภณี

สถานสงเคราะห์ หมายถึง สถานที่จัดขึ้นตามพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 เพื่อให้บริการช่วยเหลือหญิงที่เคยประกอบอาชีพค้าประเวณีมาก่อนให้ได้รับการฝึกอาชีพ การรักษาพยาบาล ตลอดจนฝึกอบรมฟื้นฟูและปรับสภาพจิตใจเพื่อให้กลับเนื้อกลับตัวสามารถเปลี่ยนแนวทางไปประกอบอาชีพสุจริตอื่น ๆ ได้ต่อไป

ภูมิหลัง หมายถึง ภูมิหลังของหญิงในสถานสงเคราะห์ทางด้านอายุ ภูมิสำเนา การศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของครอบครัว จำนวนพี่น้องในครอบครัว สาเหตุที่ประกอบอาชีพค้าประเวณี รายได้ที่เคยได้รับจากการค้าประเวณี ตลอดจนความคิดเห็นของครอบครัวต่อการค้าประเวณี

การศึกษาของบิดามารดา หมายถึง ระดับการศึกษาของบิดามารดา ซึ่งจำแนก
ออกเป็น

1. ไม่ได้เข้ารับการศึกษภาคบังคับ
2. ประถมศึกษาตอนต้น
3. ประถมศึกษาตอนปลาย
4. มัธยมศึกษาตอนต้น
5. มัธยมศึกษาตอนปลาย
6. สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย

อาชีพของบิดามารดา หมายถึง ลักษณะการประกอบอาชีพของบิดามารดา ซึ่ง
จำแนกออกเป็น

1. ไม่มีอาชีพ
2. เกษตรกร ได้แก่ ชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน
3. ค้าขาย ธุรกิจ
4. รับราชการ
5. รับจ้างทั่วไป
6. อาชีพอื่น ๆ

รายได้ของบิดามารดา หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดารวมกัน
หรือรายได้ของบิดาหรือมารดาในกรณีประกอบอาชีพเพียงคนเดียว ส่วนกรณีที่ไม่มีบิดามารดา
ให้ถือเอารายได้ของผู้ปกครองแทน จำแนกเป็น

1. ต่ำกว่า 1,000 บาท
2. 1,000-2,000 บาท
3. 2,001-3,000 บาท
4. 3,001-4,000 บาท
5. สูงกว่า 4,000 บาท ขึ้นไป

ภูมิลำเนา หมายถึง ถิ่นฐานที่อยู่เดิมของหญิงในสถานสงเคราะห์อันเป็นที่อยู่อาศัย
แบ่งออกเป็น

1. ภาคเหนือ
2. ภาคกลาง
3. ภาคใต้
4. ภาคตะวันออก
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความสัมพันธ์ของครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาของหญิงใน
สถานสงเคราะห์ จำแนกเป็น

1. บิดามารดาอยู่ร่วมกัน หมายถึง ปัจจุบันบิดามารดายังมีชีวิตอยู่และอยู่ร่วมกัน
ในที่แห่งเดียวกัน
2. บิดามารดาแยกกันอยู่ หมายถึง ปัจจุบันบิดามารดายังมีชีวิตอยู่แต่แยกกันอยู่
คนละแห่ง
3. บิดามารดาหย่าร้างกัน หมายถึง ปัจจุบันบิดามารดาได้ขาดจากการเป็นสามี
ภรรยาตามกฎหมาย
4. บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม หมายถึง ปัจจุบันบิดาหรือมารดาของหญิงใน
สถานสงเคราะห์ถึงแก่กรรมแล้ว
5. บิดาและมารดาถึงแก่กรรมแล้วทั้งสองคน หมายถึง ปัจจุบันบิดาและมารดา
ของหญิงในสถานสงเคราะห์ได้ถึงแก่กรรมไปแล้วทั้งสองคน

จำนวนพี่น้องในครอบครัว จำแนกเป็น 3 ประเภทคือ

1. จำนวน 1-3 คน
2. จำนวน 4-6 คน
3. จำนวน 7 คน ขึ้นไป

สาเหตุที่ประกอบอาชีพค้าประเวณี หมายถึง สาเหตุที่ทำให้เข้าสู่การประกอบอาชีพค้าประเวณี

1. พ่อแม่บังคับ
2. ถูกล่อลวง
3. สม่ครใจ
4. อื่น ๆ

ความคิดเห็นของครอบครัวต่อการประกอบอาชีพค้าประเวณี

1. สนับสนุน
2. ไม่สนับสนุน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบภูมิหลังและทัศนคติของหญิงในสถานสงเคราะห์บ้านเกร็ดตระการและบ้านนารีสวัสดิ์ที่มีต่อการฝึกอาชีพ
2. เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการจัดการฝึกอาชีพให้แก่หญิงในสถานสงเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย